

Knut Nystedt
Egil Hovland
Conrad Baden
Arne Nordheim

organ **HARALD HERRESTHAL**

HARALD HERRESTHAL (b.1944) is Professor of Church Music at the Norwegian State Music Academy and chairman of the Arne Nordheim Centre at the same place. As an organist, teacher, music reviewer and academic author, Herresthal has, since the 1970s, played an active role in Norwegian musical life. He has published a long series of books on music with European and American publishers. This recording, which is issued in connection with his 70th birthday, contains a small selection of the Norwegian organ works that, over the years, he has performed at concerts at home and abroad, and recorded on gramophone records and CDs.

PHOTO: Marianne Torp

HARALD HERRESTHAL (1944) er professor i kirkemusikk ved Norges musikkhøgskole og leder av Arne Nordheimsenteret samme sted. Som organist, pedagog, musikkanmelder og faglitterær forfatter, har Herresthal siden 1970-årene spilt en aktiv rolle i norsk musikk-liv. Han har publisert en lang rekke bøker om musikk på europeiske og amerikanske forlag. Denne platen, som utgis i forbindelse med hans 70års dag, inneholder et lite utvalg av de norske orgelverkene han gjennom årene har fremført på konserter i inn- og utland, og spilt inn på grammofon og CD.

EGIL HOVLAND (1924-2012) var en av Norges mest produktive komponister. Hans opusliste inneholder kammermusikk, kirkemusikk, konserter, kantater, opera og ballettmusikk. Hovland er mest kjent for kirkemusikalske verker: salmer, orgel- og korverker og liturgisk musikk.

Denne platen innledes med Hovlands Toccata over «*Nå la oss takke Gud*» (1973), virtuos festmusikk. *Il canto del mare* op. 114 for orgel er tilegnet Harald Herresthal og ble komponert og uroppført i anledning den første europeiske konferanse for kirkemusikk i Strasbourg i 1981. I midtpartiet av den avsluttende toccata dukker det opp et lite motiv fra Hovlands melodi til Dagfinn Zwilgmeyers salme, «Tårnhøye bølger går, langt fra havn». I kristen tradisjon er skipet et symbol for menneskets reise mot evighetens havn. Det er denne reisen som danner inspirasjonskilden til *Il canto del mare* – «havets sang».

Partitaen over den norske folketonen, «Herre Gud, ditt dyre navn og ære» ble komponert i 1967 i anledning innvielsen av Brødrene Torkildsens kororgel til Coventry-katedralen i West Midlands i England. Orgelet var en gave fra det norske folk. Hovland har derfor laget variasjoner over en av de mest kjente folketonene.

CONRAD BADEN (1908–89) var organist, musikkritiker og lærer i musikkteori ved Musikkonservatoriet i Oslo. De første komposisjonene hans er preget av norsk nasjonalromantikk og impresjonisme. I 1950-årene får orkesterverkene, kammermusikken og mange av orgelverkene et mer neoklassisistisk, fritonalt tonespråk. *Variasjoner over folketonen* «*Jeg ser deg, o Guds lam, å stå*» åpner med en introduksjon av temaet, som etterfølges av syv variasjoner av forskjellig karakter.

KNUT NYSTEDT (1915) har skrevet orkesterverker, symfoniske verker, konserter, kammermusikk og kirkemusikk for kor og orgel. Korverkene og hans rolle som mangeårig dirigent av Det Norske Solistkor fikk i etterkrigsårene en avgjørende betydning for utviklingen av norsk korsang.

Suite d'orgue er tilegnet Harald Herresthal og komponert i anledning av Mariakirkens orgelinnvielse i Bergen i 1979. Musikken er inspirert av fransk orgelmusikk. Det kommer tydelig frem både i tittelen og i satsbetegnelsene. I de fire første satsene tar Nystedt utgangspunkt i

den franske barokkmusikkens klang- og formverden. En norsk tone har også lurt seg inn, slik som i den fjerde satsens «Basse de Trompette», hvor rytmiske kast og røffe dissonanser gir en gjenklang av norsk natur. Den femte satsen, «Flûtes» gir assosiasjoner til fransk orgelromantikk, mens den sjette satsen, «Extrêmement lent» - ekstremt langsomt, er i slekt med Olivier Messiaens statiske og meditative stil. «Caprice» danner en brusende og utadvendt avslutning.

ARNE NORDHEIM (1931-2010) var en av pionerene innen elektroakustisk musikk i Norge. Inspirert av Karl Heinz Stockhausens *Kontakte* for elektronikk, piano og slagverk laget Nordheim *Response I* for to slagverkere og lydbånd, som ble urfremført høsten 1966. Senere laget han flere versjoner av dette verket. *Response III* (1984) er skrevet for orgel og fire slagverkere, men lar seg fremføre med to slagverkere, slik som på denne platen. Lydmaterialet består av elektronisk frembrakt lyd og klangmanipulerte og transformerte opptak av instrumenter, korsang og klokkeklang. Den innspilte elektronikken har en fast varighet som musikerne forholder seg til og responderer på. Lydmaterialet bygger på den opprinnelige lydkomposisjonen, men i 1980- og 90-årene la Nordheim til flere nye klangelementer. Da innspillingen av versjonen på denne platen fant sted i Oslo Konserthus i 1996, føyde Nordheim også til nye motiver i orgelstemmen.

I Nordheims verkliste finnes det mange verker med beslektede titler. *Response*, *Link*, *Signaler* og *Forbindelser*, er titler og musikk som alle kan ses i sammenheng med Nordheims interesse for radiobølger, morsesignaler, og om kommunikasjon i vid forstand. Ønsket om å kommunisere ut over tid og rom realiserte han på en spektakulær måte under Festspillene i Bergen i 1992. Da ble Harald Herresthals orgelspill overført via 12 telefonlinjer fra Nidarosdomen til Håkonshallen i Bergen, 700 kilometer unna. Her spilte fire slagverksgrupper fra hvert sitt hjørne av salen, mens publikum over storskjerm kunne se organisten og høre orgelet i Nidarosdomen blande seg med elektronikken og slagverksmusikken i Håkonshallen. «Samspillet her over betydelige avstander produserte i lynglimt bilder av musikken som sammenbindende faktor i våre liv», skrev Nordheim etterpå.

EGIL HOVLAND (1924-2012) was one of Norway's most prolific composers. His opus list includes chamber music, church music, concertos, cantatas, opera and ballet music. Hovland is best known for his sacred works: hymns, organ and choir works and liturgical music.

This recording opens with Hovland's *Toccata on "Now thank we all our God"* (1973), a virtuoso festive piece. *Il canto del mare*, op.114, for organ, is dedicated to Harald Herresthal and was composed and premiered on the occasion of the first European conference on church music, held in Strasbourg in 1981.

In the middle section of the concluding toccata, a little motif from Hovland's melody to Dagfinn Zwilgmeyer's hymn, "Tårnhøye bølger går, langt ifra havn" ("Towering waves roll, far from harbour") emerges. In Christian tradition, the ship is the symbol for Man's journey towards heaven and the eternal haven. It is this journey that provided the inspiration for *Il canto del mare* – "the song of the sea".

The Partita on the Norwegian folk-tune "Herre Gud, ditt dyre navn og ære" ("Lord God, thy dear name and honour") was composed in 1967 on the occasion of the dedication of the chancel organ, built by the Torkildsen Brothers in Coventry Cathedral in the West Midlands in England. The organ was a gift from the Norwegian people. Hovland consequently composed variations on one of the best known folk melodies.

CONRAD BADEN (1908-89) was an organist, music critic and teacher of music theory at the Music Conservatory in Oslo. His first compositions were characterised by Norwegian National-Romanticism and Impressionism. In the 1950s his orchestral works, chamber music and many of his organ pieces acquired a more neoclassical, free-tonal musical language. *Variasjoner over folketonen "Jeg ser deg, o Guds lam, å stå"* (Variations on the folk tune "I see thee, o Lamb of God, standing") opens with an introduction of the theme, followed by seven variations of differing character.

KNUT NYSTEDT (b.1915) has written orchestral and symphonic works, concertos, chamber music, and church music for choir and organ. In the years after the war, his choral works and his role as a long-standing conductor of the Norwegian Soloists Choir were of crucial significance for the development of Norwegian choral music.

Suite d'orgue is dedicated to Harald Herresthal and was composed for the occasion of the dedication of the organ of Mariakirken (St. Mary's Church) in Bergen in 1979. The music is inspired by French organ music.

This is clearly apparent both from the title and in the designations of the movements. In the first four movements Nystedt takes as his starting point the world of French Baroque music, both in sound and form. A Norwegian tone also steals in, as in the fourth movement's "Basse de Trompette", where the rhythmic form and coarse dissonances give an echo of Norwegian scenery. The fifth movement, "Flûtes", has associations with French Romantic organ music, while the sixth movement, "Extrêmement lent" – extremely slow – is related to Olivier Messiaen's static and meditative style. "Caprice" forms an effervescent and extrovert finale.

ARNE NORDHEIM (1931-2010) was one of the pioneers of electro-acoustic music in Norway. Inspired by Karl Heinz Stockhausen's *Kontakte* for electronic piano and percussion, Nordheim wrote *Response I* for two percussionists and tape, which was premiered in the autumn of 1966. Later he composed several variations of the work. *Response III* (1984) is for organ and four percussionists, but able to be performed by two percussionists, as on this recording. The material consists of electronically produced sound and recordings of instruments, choral music and bell ringing, which are manipulated and processed. The recorded electronics have a fixed duration to which the musicians relate and respond. The material builds on the original sound composition, but in the 1980s and 1990s, Nordheim added several new tonal elements. When the recording of the version on this CD was made in Oslo's Concert House in 1996, Nordheim also added new motifs in the organ part.

In Nordheim's output there are many works with related titles. *Response*, *Link*, *Signaler* (Signals) and *Forbindelser* (Connections) are titles and music that can all be seen in connection with Nordheim's interest in radio waves, morse code and communication in a wide sense. He realised this wish to communicate over time and space in a spectacular way during the Bergen Festival in 1992, when Harald Herresthal's organ playing was broadcast via 12 telephone lines from Nidaros Cathedral in Trondheim to Håkon's Hall in Bergen, 700 kilometers away. Here four percussionists each played from their own corner of the hall, while on a large screen, the public was able to see the organist and hear the organ in Nidaros Cathedral blending with the electronic and percussion music in Håkonshallen. "The ensemble here over significant distances produced in a lightning flash images of the music that is the binding factor in our lives," Nordheim wrote later.

Egil Hovland

- 1 Toccata over «Nu la oss takke Gud» | Toccata on
“Now thank we all our God” 3:01

Koralpartita no. 5 over den norske folketonen
«Herre Gud, ditt dyre navn og ære» | Chorale
Partita no. 5 on “Lord God, thy dear Name and
Honour 11:07

- 2 I 3:25
3 II 1:14
4 III 0:49
5 IV 0:50
6 V 0:57
7 VI (Passacaglia) 2:42
8 VII (Pleno) 1:10

Knut Nystedt: Suite d'orgue, op. 84 16:41

- 9 Magnificat 2:24
10 Duo 0:59
11 Trio 2:23
12 Basse de Trompette 1:46
13 Flûtes 1:16
14 Extrêmement lent 3:35
15 Caprice 3:42

- 16 **Conrad Baden:** Variasjoner over «Jeg ser deg,
o Guds lam, å stå» | Variations on the folk tune
“I see thee, o Lamb of God, standing” 9:02

Egil Hovland: Il canto del mare, op. 114 16:14

- 17 I 5:10
18 II 4:41
19 III (Toccata) 6:23

- 20 **Arne Nordheim:** Response III 19:34
Peter Kates and Terje Viken, percussion

Harald Herresthal, organ

Anne Herresthal, assistant

NOFZP1467010-19 | NOLFA9603111

PPC9067 TT: 75:09

© & ® 2014 GMF

www.simax.no

PRO MUSICA